

خلاصه درس ۱۹ – مطالعات اجتماعی پایه هشتم (ویژگی‌های منطقه جنوب غربی آسیا)

موقعیت

به نقشه توجه کنید.
این نقشه، **منطقه جنوب غربی آسیا** را نشان می‌دهد. بنابر نظر برخی صاحب نظران این منطقه را می‌توان تقریباً درون یک **مثلث** جای داد به طوری که اضلاع این مثلث از **تنگه هرمز** و **داردانیل در ترکیه** تا **کوه‌های پامیر در مشرق** و از **آنجا تا خلیج عدن** و **باب‌المنندب** را دربر می‌گیرد.

منطقه جنوب غربی آسیا به قاره‌های **افریقا و اروپا** متصل است.
عربستان و ایران به ترتیب دو کشور وسیع جنوب غربی آسیا هستند.

ویژگی‌های طبیعی

ناهمواری‌ها

در جنوب غربی آسیا، سرزمین‌های بسیار بلند و سرزمین‌های پست و همواری وجود دارند.

- ❖ **سرزمین‌های مرتفع و بلند:** کوه‌های بلند ایران که به ارتفاعات ترکیه و قفقاز می‌پیوندد.
- ❖ **سرزمین‌های پست و جلگه‌ای:** **جلگه بین‌النهرین** در غرب ایران که از آبرفت رودهای دجله و فرات به وجود آمده است. و **جلگه سند** در شرق ایران از آبرفت رود **سند** به وجود آمده است.
- ❖ **نواحی پست و خشک:** بیابان بزرگ عربستان، دشت لوت و دشت کویر در ایران

آب و هوا

❖ **نواحی مرتفع و کوهستانی غرب آسیا:** در زمستان آب و هوای سرد و در تابستان آب و هوای معتدل دارند. بارش برف و باران در دامنه کوهها پوشش گیاهی فراوان به وجود آورده است.

❖ آب و هوای گرم و خشک و نیمه خشک:

بیابانهای وسیع منطقه آب و هوای گرم و خشک دارند.

کمبود آب شیرین یکی از مسائل مهم منطقه جنوب غربی آسیا است که گاهی باعث اختلافات و نزاع هایی بین کشورها بر سر منابع آبی رودخانهها شده است.

❖ **آب و هوای گرم و مرطوب:** در سواحل خلیج فارس و دریای عمان و اقیانوس هند و دریای سرخ آب و هوای گرم دارند که به دلیل رطوبت زیاد دریاها به صورت **شرجی** در می آید. (به آب و هوای گرمی که رطوبت آن زیاد باشد **شرجی** گفته می شود).

❖ آب و هوای مدیترانه‌ای:

سرزمینهای اطراف دریای مدیترانه آب و هوای مدیترانه‌ای دارند.

ویژگی آب و هوای مدیترانه‌ای:

زمستانها معتدل و پرباران / تابستانها گرم و خشک

نخستین تمدنهای جهان در منطقه **بین‌النهرین** شکل گرفته است.

پاکستان، ترکیه و ایران پرجمعیت‌ترین کشورهای منطقه جنوب غربی آسیا هستند.

زبان: زبانهای **عربی، فارسی، ترکی و اردو** پرتکلم‌ترین گروه‌های زبانی در منطقه آسیای جنوب غربی هستند.

دین: ادیان بزرگ الهی **یهود، مسیحیت و اسلام** در این منطقه ظهور کرده‌اند. بیش از ۹۰ درصد مردم منطقه **مسلمان** هستند.

جنوب غربی آسیا قلب تمدن اسلامی محسوب می شود.

اغلب کشورهای این منطقه دارای **ذخایر نفت و گاز** هستند.

اقتصاد بیشتر این کشورها به **صادرات نفت** وابسته بوده و **ماشین‌آلات، مواد غذایی، دارو و** انواع کالاهای مصرفی دیگر از کشورهای پیشرفته وارد می‌کنند.

کشور عربستان: از **صادرات نفت و مراسم حج و سفر میلیون‌ها زائر در آمد زیادی به دست می‌آورد.**

کشورهایی مثل **ترکیه و امارات** توانسته‌اند از **طریق گردشگری یا تجارت و بازرگانی** درآمد زیادی کسب کنند.

کشورهای عراق و افغانستان به دلیل جنگ، اشغال کشور و نبود امنیت از نظر اقتصادی پیشرفتی نداشته‌اند.

کشورهایی که اقتصاد آنها وابسته به نفت است، با چه مشکلاتی روبه‌رو می‌شوند؟

این کشورها همواره نگران **نوسانات قیمت نفت** یا **تحریم‌های مبنی بر خریدن نفت** از سوی دیگر کشورها یا **کارشکنی در بازگشت پول فروش نفت** هستند.